SAKK

Tanulj kombinálni!

DR. KORPÁS—BOKOR
Budapest, 1972.

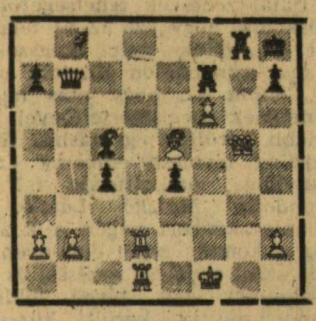

Világos: Kf1, Vg5, Bd1, Bd2, Fe5, gy: a2, b2, f6, h2 (9).

Sötét: Kh8, Vb7, Bf7, Bg8, Fc5, gy: a7, c4, e4, h7 (9).

A világos király kissé szellősen, a sötét király kissé fojtottan áll. Melyik a rosszabb?

Dr. Korpás Attila — a néhány évvel ezelőtti szegedi vegyes mesterverseny résztvevője — van lépésen, s pár lépésben a maga javára dönti el a játszmát. Hogyan?

KOSHNITSKY—WOLFERS
Ausztrália, 1972.

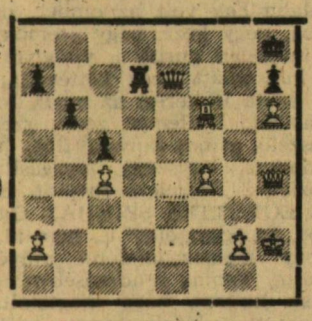

Világos: Kh2, Vh4, Bf6, gy: a2, c4, f4, g2, h6 (8).

Sötét: Kh8, Ve7, Bd7, gy: a7, b6, c5, h7 (7).

A sötét királynak nincs levegője, súlyos mattveszélyben áll. A kihasználás azonban nem egyszerű.

Koshnitsky, Ausztrália többszörös bajnoka (Steiner Lajos tanítványa) sziporkázó szellemességgel oldja meg a feladatot. Hogyan?

MALINOVA—AGABABJAN
Szovjetunió, 1972.

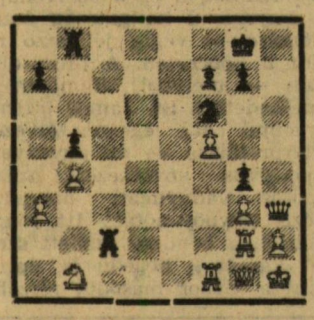

Világos: Kh1, Vg1, Bf1, Bg2, Hb1, gy: a3, b4, f5, g3, h2 (10).

Sötét: Kg8, Vh3, Bc2, Bd8, Hf6, gy: a7, b5, f7, g7, g4 (10).

Sötét hatalmas támadásban van, de a helyes folytatást nem könnyű megtalálni, mert egy kis „áldozatkészség" is kell hozzá.

Mi a helyes folytatás?

Megfejtések az előző rovatból: Arhipov—Danilcsenko: 1. f4! Ve4 2. Vg8+, Kh6 3. Vh8+, Fh7 4. Hg8+, Kg6 5. f5+ és sötét feladta.

Osznosz—Malich: 1. Ve5! Vh4: 2. Ve6:+, Kh8. — Kg8-ra 3. Bc7 nyer — *3. Ve5+ Kg8 4. Vd5+!* és sötét feladta.

Sznapik—Bernard: 1. c7+?, Ka7! után a támadás elakadt, az anyagi hátrány megmaradt. Helyette *1. Bd8!!* „áldozat" azonnal nyert volna, mert Bb7 matt fenyeget, s a d8 bástya leütésére 2. c7 nyer.

Hennings—Pavlov 1. Vd8+, Kg7 2. Vg8+!! és sötét feladta, mert a vezér leütésére He7 sakksekk és bemegy az a gyalogos, s kitérni sem lehet, mert 2. ... Kh6 2. Vh8+ nyer.

DR. MOSONYI KÁLMÁN

A részvétel is fontos!

Atlétikai Egyetemi Kupa, április 30. Erre a napra kiderült az ég. Sajnos, nem a rendezők felett, akik a Veszprémi Vegyipari Egyetem távolmaradását voltak kénytelenek tudomásul venni. S a

célegyenesben felerősödő buzdítás is „csak" a versenyzőtársaktól hangzott, a nézők „bojkottálták" az eseményt. Érthetetlen, hogy egy-egy karon nem akad 40—50 ember, aki hajlandó lenne jelenlétével „kitüntetni" egy ilyen versenyt, esetleg az ott sportoló barátját buzdítani!

Az összegyűlt versenyzőket a megnyitón dr. Rácz János rektorhelyettes köszöntötte.

Megszokott módon *a rövidtávú számokkal* kezdődött a rendezvény: *női 100-on* dicséretes harcban *Weisz*, a Szegedi Tanárképző (továbbiakban SZTKF) versenyzője győzött (13,3) *Kakuk* (KLTE) és *Simon* (JATE JTK) előtt. Élesebb küzdelmet hozott a férfiak összecsapása: *1. Fábián* (JTK) 11,6, 2. *Tölgyesi* (KLTE), 3. *Lenti* (TTK).

A női 400-at *Balázs* (SZTKF) úgy nyerte, ahogy akarta, *2. Kakuk* (KLTE), 3. *Horányi* (BTK). *A férfiaknál ezen a távon Tölgyesi* (KLTE) nyert, *Fábián* (JTK) és *Buchnitz* (SZTKF) előtt.

A férfi magasugrásban Tari (SZÉF) diadalmaskodott *Kliszek* (JTK) előtt. Eredményük 185 cm. Harmadik *Korom* (SZTKF) lett 175 cm-rel.

A női 800 kiritt a versenyszámok közül (sajnos azzal, hogy csak két befutója volt). Győzött *Balázs* (SZTKF) *Kozma* (KLTE) előtt. A férfi számban kiemelkedett *Molnár* (SZTKF) biztosan utasítva maga mögé *Novákot* (KLTE) és *Havast* (JTK).

Csendben dobálták a *súly*golyókat az egyetlen dobószámban lányok és fiúk — a legmesszebbre *Fodor* (KLTE) 10,85 m, illetve *Ménesi* (SZÉF) 13,49 m-re.

A női távolugrást is megnyerte a sokoldalúságát bizonyító *Weisz* (SZTKF), *Fodor* (KLTE) és *Bayer* (SZOTE) előtt. Férfi távolban a legjobb ugróatléta, *Kliszek* (JTK) győzött, dobogóra állt még *Balázsi* (SZOTE) és *Eszes* (SZÉF).

Nagy párosversenyt hozott a leghosszabb férfi táv, az *1500 m*. Hosszú időn keresztül egymás mellett haladtak, a hajrá *Csernoknak* (SZTKF) sikerült jobban, ott verte meg *Kardost* (JTK), aki kicsit később „robbantott". A harmadik helyet *Bednárik* (BTK) szerezte meg. *A női magasugrásban Forgó*nak (SZOTE) csak a léc volt az ellenfele, 170 cm-es ugrása a verseny egyik legjobb eredményének mondható. Második *Vajda* (SZTKF), harmadik *Farkas* (KLTE). A leglátványosabb vágta, a *4x100 m-es váltófutás* maradt a végére. A szebbik nem versenyét az *SZTKF (Weisz, Balázs, Karda, Korsós)* csapata nyerte (53,0), megelőzve a *KLTE*-t és a *JTK*-t. A férfiaknál elsőnek a *JTK* futott be *(Fábián, Kenéz, Nagy, Kliszek)* 2. *SZTKF*, 3. *KLTE*.

Az összesített verseny végeredménye:

1. Szegedi Tanárképző Főiskola 109 pont, 2. KLTE, 3. JTK, 4. SZOTE, 5—6. TTK—SZÉF, 7. BTK.

Az ünnepélyes záráson, a JTK épületében a legeredményesebb versenyzők különdíjat kaptak, amelyet dr. Kemenes Béla tanszékvezető docens adott át.

M. Z.

Májusi kötélhúzás

Május első napjának délutánján a megyei KISZ táborban rendezték meg a *JATE kollégiumainak* — ezúttal szerényre sikerült — *sportfesztiválját*. Az előmérkőzésen a József Attila Diákotthon sorozatos védelmi hibák és kihagyott gólhelyzetek után 6:2-es vereséget szenvedett a Bolyai kollégistáktól. Akik viszont lányoktól kaptak ki — kötélhúzásban. (A hűség kedvéért: húsz lány húzta el helyéről a tíz erős fiút...) A „visszavágásként" a bolyais fiúk „elhúzták" a József Attila lakóit, majd megnyerték az 1000 méteres futást is —, s ezzel az összetett versenyt.

Tömeges testmozgató akció, avagy társadalmi munka a városért.

India nincs messze V.

Másnap megvettem a jegyet Bombay-ba. Mindez 6 órát vett igénybe, mert ide-oda küldözgettek, amíg megkaptam a jegyet. II. osztály, 30 rúpiát fizettem, kb. 3—4 dollárt a jegyért. Még egy városnézésre is vettünk jegyet másnapra.

Eddig a muzeális nevezetességeket nem láttuk. Pedig itt van a világ legnagyobb minaretje, a Qutub Minár és mellette az a sok száz éves vasoszlop, amelyet századok óta nem fog a rozsda. Ma is titok, hogyan készült.

A város szívében van a Jantar Mantar, a XVIII. századi csillagvizsgáló. Ezeket a furcsa építményeket a csillagok állásának meghatározására használták, hiszen itt is fontos volt tudni, hogy mikorra várható a monszunidőszak. Furcsa, de a csillagjóslásnak még ma is fontos szerepe van: az esküvők időpontját mindig a „szerencsés" csillagállások idejére tűzik ki, ritka a kivétel ez alól. Láttuk a Gandhi-múzeumot, néhány használati tárgyát.

Dél felé

Másnap délelőtt elbúcsúztam kedves vendéglátóimtól, vonatra szálltam, elindultam most már Dél felé. Valamikor éjjel haladtunk át a Baktérítőn, és ezzel a földrajzi trópusi övezetbe értünk. Végre Bombay-tól nem messze, megpillantottuk a tengert, majd nemsokára a külvárosok kilométereit elhagyva, megérkeztünk. A pályaudvartól nem messze, egy szállóban aludtunk (kb. 20 személyes szobában), de legalább itt is beszélgettem pár emberrel. Innen 500 km Goa, a volt portugál gyarmat, de vonattal 3 nap, mert nincs közvetlen kapcsolat.

Felverekedtem magam tehát a fapados vonatra, és Poonáig mentem, alagutakkal, viaduktokkal tarkított úton. Magas hegyek között, hűvösebb van, mint Delhiben.

Kedélyes kisváros. Egy kis szállóban telepedtem meg. Reggel körülnéztem, egy tucat banánt vettem reggelire. Itt már van pár kókuszpálma. Ki is próbáltam, vettem egyet, 3 rúpia darabja. A háncsot leszedve róla egy lépcsőhöz csaptam. A leve savanyú, de a bele hófehér, ízletes. Aztán valami bambuszfélét veszek. Kiderül, hogy cukornádféle lehet, a külső rész lehántása után édes beléhez jutok. Utána kiköpöm a járdára a maradékot. Ezt már megtanultam. Mindenütt vörös foltok láthatók az utcán, ezeket a bételrágók köpték oda. Amint mondják, csípős, ezért nem érdekel.

Ha leül az ember, először is lila színű hagymát tesznek elé, és jeges vizet pár szelet citrommal. Aztán kihozzák a rendelt kaját. Könnyezek, amíg megeszem, de mindent mindig megeszek. A számkát egy kistányéron, egy kupac ánizsmagba szúrva, hogy a szájíz kellemesebb legyen, de néha még nagyszemű kristálycukor is van. Kb. 6—7 rúpia egy kiadós ebéd, utána jókat kellene böffenteni, ha tartanám magam a helyi etiketthez.

Nézem, hogy kriketteznek a srácok. Ügyesen csinálják, de a szabályokat nem értem. Veszek egy kéztörlőt. Ez nem más, mint kis fémhenger, dohánnyal töltve, melynek egyik végében valami vizes krétaporszerű van. Ezzel az ember ragyogó tisztára dörgölheti a kezét étkezés előtt, nem kell ide szappan.

Délután aztán visszaszállok a vonatra. Estére elérem Mirajt, ott átszállok egy másik vonatra, ami már Marmagoába visz, a tengerpartra. A táj azonnal megváltozik, ahogy a vonat a hegyek közül kijön.

Goa

A tengerpart mindkét oldala homok és pálma, amíg a szem ellát. Ilyet eddig csak turistacsalogató prospektusokban látni. Itt szerencsére csak kevés van belőlük, egyrészt az idény csak később kezdődik, másrészt ez nem felkapott hely. Nincs több tíz hippinél és pár gazdag indiainál. Halászok, pálmatermelők laknak. Kimegyek a homokra és végigfekszem. A homokon apró rákok szaladgálnak meg ásnak. Erősen tűz a nap, jólesik a tenger nagy hullámaiban fürödni.

A környéken három vendéglő van. A legdrágább, ahol jó asztalok és székek is vannak, ahol én eszem, ott ócska, de nagy adagot adnak, a harmadik egy pálmalevélkunyhó, itt az indiaiak kajálnak.

A halcurry (ez is csípős) után lemegyünk a városba. Képeslapot írunk, aztán egy boltban teát és mosóport kérek. Bólint, majd szappanból reszel egy darabot és egy nagy zacskót teletölt teával. Ennyit adnak egy rúpiáért. A piacon aztán a fűszerek tömkelegét lehet látni, még sohasem láttam ennyifélét, mindegyiknek más a szaga. Kókuszokkal megrakodva érkeztünk meg. Vacsoránál kis társaság jön össze, angolok, osztrákok, két belga és mi.

Korán reggel kimentem a partra, néztem, hogy dolgoznak a halászok. Az egyik odahívott, hogy segítsek. Beálltam a 30 ember közé, húztuk a hálót. Végül kint van a zsákmány. Igazságosan elosztják. A halászatnak ez a módja nagyon régi, ekkor alakult ki az elosztásé is. Közösségben dolgoznak, a vezető valamivel többet kap, a többiek egyformán. Az asszonyok kosarakba szedik a zsákmányt. A sok halon kívül tengeri csillagok, nagy, lapos rákok, két rája és jó pár tengeri kígyó a zsákmány.

Messze a távolban kék hegy nyúlik a tengerbe. Oda akarok eljutni, ott köves a part és remélem, teljesen tiszta a víz. Amióta a Vörös-tenger csodás koralljait láttam, azóta tudom, hogy a vízi élet szebb, színesebb, mint a szárazföldi. Ez az élet bölcsője. Tovább ballagok a napsütéses tengerparton. Pár érdekes zöld és kék kagylót meg rákollót gyűjtök. Az utat sok kis patak keresztezi, mire ideérnek, lehet vagy 50—60 C° a hőmérsékletük. Szép pálmák és narancsligetek mellett visz az út. Csak egy fürdőruha, szalmakalap meg egy távcső van nálam. Ez utóbbi amellett, hogy segít kiválasztani, hogy hova érdemes menni, még néha jövedelmet is ad. A gyerekek mindig hoztak finom, ismeretlen gyümölcsöt, meg furcsa mogyoróféléket azért, mert belenézhettek. Bár én sosem kértem érte semmit, de őket már megfertőzte a világ.

Elértem a sziklákat, de itt sem tiszta, homokos, a fekete sziklák morognak, ahogy közelednek, tele vannak nagy, fekete tengeri pókokkal, amelyek nem előre vagy hátra, hanem oldalra másznak. Kis pihenő után visszaindulok, de érzem, hogy baj lesz. A nap már a fejem felett van, erősen tűz. A lábfejem még az idén nem volt napon, egy kicsit már piros. Visszafelé már nehéz az út. A pálmák között nem lehet menni, mert kicsi az árnyékuk és forró a homok. Mire visszajutottam, már hányingerem volt és hidegrázás. A napszúrás biztos jele.

Fent és lent

Igen durva hiba volt kimenni így a napra, az Egyenlítőhöz közel, cipő nélkül. Most már fel se tudom venni. Harmadnapra már fel tudok állni, hosszabb időre, addig legfeljebb egy percig tudtam állni. René hozta a kaját. Olvasással ütöttem agyon az időt, meg beszélgettünk a szomszédokkal. Negyedik nap végre elindultam, hogy a 100 méterre levő vendéglőben egyek valami rendes kaját, meg viszek Renének is. Fogtam 10 rúpiát, és csak egy fürdőnadrágban mentem, mert a nadrág még nem jött fel. A lábaimat is befásliztam, hogy ne érje a nap.

Szépen, komótosan megebédeltem, majd visszabicegtem. René nem volt ott, gondoltam, a tengerpartra ment ki.

A párna alatt, kis oldaltáskában volt a pénztárcám, furcsán vékony volt. Balsejtelem szállt meg, feltéptem és üres volt. A hideg verejték kivert azonnal. Még most sem tudok higgadtan, gyilkos düh nélkül visszaemlékezni ezekre. Kidobáltam mindent a táskából, a kezem remegett az idegességtől. Ösztönösen megnéztem René szekrényét, üres volt. Ellopta a pénzemet és lelépett. Futottam a gondnokhoz, bár minden lépés fájt. Az bambán nézett rám, nem látta a németet. Visszamentem, átnéztem a hátizsákot. Hiányzott a távcső, a lámpa és a szandálom, ami hűséges társam volt minden utamon.

A rendőrök éppen pofoztak valakit, de abbahagyták, fölvették a jegyzőkönyvet és másnap délelőttre berendeltek. Mi visszaindultunk és beültünk a vendéglőbe. Itt maradtam három rúpiával, kifizetetlen szállással, fájós lábbal, az otthontól 12 000 km-re, a követségtől pedig 2000 km-re. Soha nem volt még azelőtt annyira nyomott a hangulatom. Tudom, hogy még volt 500 dollárja utazócsekkben annak a disznónak, nem volt rászorulva a pénzemre. A pénzzel együtt egy illuzióm is eltűnt, az úgynevezett civilizált emberekről.

(Folytatjuk.)

EGELI GYÖRGY